

ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

Factors Affecting the Peoples' Participation in Forming the Three Years
Local Development Plan of the Tung Kai Sub-District,
Yantakaw District, Trang Province

จตุติมา พันธุ์ช่วง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ปัญหา อุปสรรคต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังและข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอ ย่านตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การแจกแจงหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยปัจจัยที่มีระดับสูงสุดคือปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหา

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ส่วนปัญหา อุปสรรคต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมลงมติเพื่อสร้างนโยบายในการแก้ไขปัญหาปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหา ประชาชนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและประโยชน์ร่วม ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา ประชาชนขาดการสนับสนุน ข้อมูลข่าวสารและปัจจัยจูงใจ การได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ขาดความสามัคคีไม่ค่อยเห็นถึงประโยชน์การมีส่วนร่วมโดยมีข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและในการพัฒนาปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วม สร้างกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสามัคคี สัมพันธภาพมากขึ้นในชุมชน ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูลข่าวสารและปัจจัยจูงใจ การได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม จัดกิจกรรมเพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับชุมชน

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

Abstract

The purposes of this research were to study the level of factors affecting the peoples' participation in forming the three years local development plan of Tung Kai Sub-District, to investigate the problems that occur during the process, and to propose suggestions to improve the peoples' participation. The sample subjects were 364 people who were 18 years old and over and residing at Tung Kai Sub-District. Questionnaires were used as tools to collect the data. The statistics employed in analyzing the collected data were percentage, arithmetic means, and SD.

The results of the study revealed as follows : The level of the factors affecting the peoples' participation was found to be moderate as a whole. The most affecting

factors were found to be the peoples' awareness, and recognition of problems.

Regarding the problems found during the process, it was revealed as follows : public measures : the people lacked opportunities to participate in making the policy in order to solve the problems; people : many people did not recognize the problems due to lack of training and receiving benefits; individual and organization development : most people lacked sufficient information about receiving benefits from participation. Suggestions to improve the peoples' participation included the followings : public measures : people should have opportunities to express their opinions in the community development; people : more activities should be created for the local people to participate in order to boost peoples' unity and good relationship; individual and organization development : the organization should encourage the public to realize the benefits from participation and provide them with information. More activities should be held in order to enhance the relationship between the community leader and the community.

Keywords : Factors Affecting the Peoples' Participation

บทนำ

รัฐธรรมนูญเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา และบัญญัติไว้ในหลายมาตราได้บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบาย ด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและ สังคมรวมทั้งการจัดทำบริการ สาธารณะ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบขององค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพ ที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และ จัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคการเมือง เพื่อช่วยเหลือการดำเนิน

กิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกัน ในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบ ให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550 : 28)

รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ บริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมี สิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติกำกับ ดูแลองค์กรส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจน สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศ เป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ ของประชาชนในท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550 : 112-113)

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกค่ายเป็นหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เป็นรูปแบบของการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจการปกครองเพื่อวัตถุประสงค์ให้ประชาชน ในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองต่อการแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงคือ การจัดทำแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วม แผนพัฒนาตำบลจึงเป็นเครื่องมือขององค์การบริหารส่วนตำบลในการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการของประชาชน เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจและแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและการจัดทำแผนจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายได้จะต้องมีส่วนร่วมจากประชาชนในการสะท้อนปัญหาต่างๆในหมู่บ้าน (แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลทุกค่าย, 2555 : 3)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นก็ไม่อาจประสบผลสำเร็จได้เพียงการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นมาเท่านั้น เนื่องจากสาระของการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้ยึดติดอยู่กับองค์กรเป็นหลักยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น การตระหนักถึงหน้าที่ของประชาชน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิที่ตนเองมีซึ่งหากการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสนใจการมีส่วนร่วมของประชาชน ก็จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการค้นหาปัญหาการวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผล ซึ่งจะช่วยในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน (สุดาวรรณ์ มีบัว, 2547 : 10)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พบว่าการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่ายไม่ได้ยึดติดอยู่กับองค์กรเป็นหลักยังมีปัจจัยที่สำคัญ เช่น การตระหนักถึงหน้าที่ของประชาชน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิที่ตนเองมีซึ่งหากการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสนใจการมีส่วนร่วมของประชาชน ก็จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการค้นหาปัญหาการวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผล ซึ่งจะช่วยในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับปัญหา

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ซึ่งผู้วิจัย ได้กำหนดขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังจากข้อมูลแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่ายอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 6,553 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 364 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่ง 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับแบบลิเคิร์ต (Likert, 1961 : 166 - 169)

โดยได้ทดสอบคุณภาพเครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 0.89

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องของกับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยกำหนดของข่ายในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ โดยมีวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ตามประเด็นหลักที่ได้กำหนดในกรอบการวิจัย

3. นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาครอบคลุม และตรงกับประเด็นคำถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และให้ข้อความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน พิจารณาด้านเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และสำนวนที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.99

5. นำแบบสอบถามการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกระบือ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient alpha) (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.89

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนในการวิจัย

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 55.80 มีอยู่ในช่วงอายุ 51ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.40 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.30 มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 40.70 มีรายได้ 10,001 – 15,000 คิดเป็นร้อยละ 48.10

2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรังทั้ง 4 ปัจจัย ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวม ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.85 และปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนาร่วม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2.53

2.1 ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.80 และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการประชุมเมื่อมีโครงการ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.94 และการมีส่วนร่วมในการจัดทำกลไกภาครัฐ ด้านนโยบายและมาตรการต่างๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2.45

2.2 ปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการใช้ประสบการณ์และการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.53 และการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการพัฒนาตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2.51

2.3 ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและสมาชิกสภา

ร่วมเรียนรู้กับท่าน ในชุมชน ค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.63 และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการส่วนท้องถิ่นอย่างสะดวก รวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2.45

2.4 ปัจจัยจูงใจ คือการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการพัฒนาได้ตอบสนองต่อความต้องการของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.88 และการมีส่วนร่วมผลักดันโครงการตามแผนพัฒนาหรือโครงการจำเป็นเร่งด่วนจากแผนพัฒนาไปทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2.60

ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ดังนี้

1. ปัจจัยกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการ

กลไกภาครัฐเกี่ยวข้องกับนโยบายมาตรการด้านโครงสร้างพื้นฐานตามแผนพัฒนาสามปีประชาชนขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมลงมติเพื่อสร้างนโยบายในการแก้ไขปัญหาถึงจุดสำคัญ ผู้บริหารวางนโยบายไม่เข้าถึงปัญหาส่วนย่อยส่วนมากเน้นความสำคัญจึงละเลยปัญหาเรื่องเล็กๆ

2. ปัจจัยประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วม

ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นปัญหาต่างๆ ทำให้แผนพัฒนาโครงการตามนโยบายบางอย่างไม่สามารถเสร็จลุล่วง ผู้บริหารทราบถึงปัญหาที่สำคัญโดยตรงแต่ไม่สามารถแก้ปัญหาถึงจุดสำคัญ ประชาชนขาดความร่วมมือในการพัฒนาเป็นกลุ่มเพราะประชาชนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

3. ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่ายพัฒนานโยบายบางอย่างขาดการกระตุ้นเพื่อส่งเสริมให้โครงการสำเร็จตามเป้าหมาย ประชาชนขาดการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กับครัวเรือนที่อยู่ห่างไกลจากชุมชนประชาชนมีการเข้าร่วมเรียนรู้น้อยกับสมาชิกชุมชนจึงทำให้ทรัพยากรที่ใช้ในปัจจุบันไม่เพียงพอ

4. ปัจจัยจูงใจการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม

ประชาชนขาดความสามัคคีไม่ค่อยเห็นถึงประโยชน์การมีส่วนร่วม ประชาชนจะมีส่วนร่วมเมื่อได้รับผลประโยชน์ต่อตนเองขาดการเสียดสต่อส่วนรวม ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์น้อยเพราะผู้บริหารเน้นกิจกรรมเดิม ไม่สร้างความสัมพันธ์ด้านต่างๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการ

เนื่องจากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่ายไม่ได้เข้าถึงปัญหาสำคัญโดยตรงจึงต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะในการพัฒนามากขึ้นเพราะประชาชนเข้าถึงปัญหาผลกระทบต่อปัญหา โดยตรงจึงต้องมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นมากขึ้น

2. ปัจจัยประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วม

เนื่องจากประชาชนไม่ค่อยมีจิตสำนึกต่อปัญหาผู้บริหารต้องสร้างกิจกรรม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสามัคคี สัมพันธภาพมากขึ้นในชุมชน จะได้มีจิตอาสามากขึ้นทำให้ชุมชนมีความช่วยเหลือต่อปัญหาส่วนรวมและประโยชน์ ร่วมในชุมชน

3. ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา

ส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้ชุมชนได้รับข่าวสาร อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ของชุมชนและมีการบริหารให้ข้อมูลแก่ประชาชนเพื่อเข้าใจมากขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งค่าย ต้องเน้นให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญ ในการใช้ทรัพยากรที่ขาดแคลนอย่างคุ้มค่า เพื่อให้ทรัพยากรเพียงพอต่อความต้องการ ของประชาชน

4. ปัจจัยจูงใจการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม

ให้ประชาชนสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เน้นให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญหรือความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ผู้บริหาร ต้องดำเนินโครงการตามมติเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมควรจัดกิจกรรมเพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับชุมชนเช่น กิจกรรมประกวดของสมานฉันท์ คืบความสุขให้กับประชาชน และต้องมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อของบประมาณในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพ

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาเชิงปริมาณ ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน คือ ปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วม ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระดับนโยบายมาตรการ ปัจจัยจูงใจ คือการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา เนื่องจากสามารถทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาตำบล โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อมีส่วนร่วมในแก้ไขปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยอรุณ ภมร (2547 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดตราด พบว่า ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคข้อเสนอแนะและด้านการร่วมรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมในการบริหารงาน อบต. และมีการเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการ ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมในการพัฒนาวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัญชลี เฉลยรัตน์ (2550 : 23) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำกรอบ แผนพัฒนาตำบลตำบลวัดยม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา "ผลการวิจัยพบว่า กรอบแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ประเด็นการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีลักษณะ/กิจกรรม แตกต่างกันตามความต้องการของประชาชน

1.2 ปัจจัยด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วมระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนร่วมเรียนรู้ในเรื่องการแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชน พิจารณาปัญหาและมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมจิตร์ ศรีแสนยง (2553 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหนองบัว อำเภอมน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า วิธีการและรูปแบบในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองบัว มีแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ร่วมกันค้นหาปัญหา ความต้องการของประชาชน พิจารณาปัญหาและมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละด้านประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า องค์การบริหาร

ส่วนตำบลทุ่งค่ายมีบทบาทในการกระตุ้น และส่งเสริมอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารและสิทธิเข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นถึงข้อมูลข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่นขออย่างสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สมศักดิ์ น้อยนคร (2551 : 75-78) ได้ศึกษาศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ปัญหาด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น มีความไม่ชัดเจน ข้อเสนอแนะ คือ ควรติดเครื่องเสียงและมีการกระจายเสียงที่ชัดเจน ปัญหาด้านการคิดพัฒนาพบว่า ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและไม่กล้าแสดงออก ข้อเสนอแนะคือ ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจให้มากขึ้นปัญหาด้านการตัดสินใจพบว่า เทศบาลตำบลขาดการสอบถามปัญหาและความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน ข้อเสนอแนะคือควรส่งเสริมให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจให้มากขึ้นปัญหาด้านการรับประโยชน์พบว่า พื้นที่ห่างไกลความเจริญจะได้รับการพัฒนาที่ล่าช้าข้อเสนอแนะคือ ควรมีการกระจายงบประมาณไปยังพื้นที่ห่างไกลให้มากขึ้น

1.4 ปัจจัยจูงใจ คือการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ระดับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย และการพัฒนาได้ตอบสนองต่อความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นัยนา ปานศาสดรา (2552 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้แก่ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ ปัจจัยด้านความคิดเห็น ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ภายใน ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยด้านความสะดวก และ ปัจจัยด้านแรงจูงใจภายนอก ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่สำคัญ

ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ดังนี้

1. ปัจจัยกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการ

กลไกภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายมาตรการด้านโครงสร้างพื้นฐานตามแผนพัฒนาสามปีประชาชนขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมลงมติ เพื่อสร้างนโยบายในการแก้ไขปัญหาถึงจุดสำคัญ ผู้บริหารวางนโยบายไม่เข้าถึงปัญหาส่วนย่อยส่วนมากเน้นความสำคัญจึงละเลยปัญหาเรื่องเล็กๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมจิตร ศรีแสนยง (2553 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหนองบัว อำเภอมน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า วิธีการและรูปแบบในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ร่วมกันค้นหาปัญหาความต้องการของประชาชน พิจารณาปัญหาและมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละด้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านพบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วม

ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นปัญหาต่างๆ ทำให้แผนพัฒนาโครงการตามนโยบายบางอย่างไม่สามารถเสร็จจุลวง ผู้บริหารทราบถึงปัญหาที่สำคัญโดยตรงแต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาถึงจุดสำคัญ ประชาชนขาดความร่วมมือมือในการพัฒนาเป็นกลุ่มเพราะประชาชนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐวุฒิ ถาป็นแก้ว (2555 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาม่อง อำเภอกุศุดาบ จังหวัดสกลนคร พบว่า มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาม่อง อำเภอกุศุดาบ จังหวัดสกลนคร เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาม่อง อำเภอ กุดบาก จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

3. ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่ายพัฒนานโยบายบางอย่างขาดการกระตุ้น เพื่อส่งเสริมให้โครงการสำเร็จตามเป้าหมาย ประชาชนขาดการสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร ต่างๆ กับครัวเรือนที่อยู่ห่างไกลจากชุมชนประชาชนมีการเข้าร่วมเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ชุมชน จึงทำให้ทรัพยากรที่ใช้ในปัจจุบันไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของสมศักดิ์ น้อยนคร(2551 : 75 - 78) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการปฏิบัติงานและด้านการรับประโยชน์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการคิดพัฒนา ด้านการตัดสินใจ และ ด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

4. ปัจจัยจูงใจการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม

ประชาชนขาดความสามัคคีไม่ขอยเห็นถึงประโยชน์การมีส่วนร่วม ประชาชนจะ มีส่วนร่วมเมื่อได้รับผลประโยชน์ต่อตนเองขาดการเสียสละต่อส่วนรวม ประชาชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์น้อยเพราะผู้บริหารเน้นกิจกรรมเดิม ไม่สร้างความสัมพันธ์ด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนัยนา ปานศาสตร์ (2552 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ปัจจัย ด้านความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยด้านความคิดเห็น ปัจจัยด้านแรงจูงใจภายใน ปัจจัยด้าน ข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยด้านความสะดวก และปัจจัยด้านแรงจูงใจภายนอก

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรการ

เนื่องจากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่ายไม่ได้เข้าถึงปัญหาสำคัญโดยตรงจึงต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนามากขึ้นเพราะประชาชนเข้าถึงปัญหาผลกระทบต่อปัญหาโดยตรงจึงต้องมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมจิตร ศรีแสนยง (2553 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหนองบัว อำเภอมน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า วิธีการและรูปแบบในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ร่วมกันค้นหาปัญหา ความต้องการของประชาชน พิจารณาปัญหาและมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละด้านประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2. ปัจจัยประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วม

เนื่องจากประชาชนไม่ค่อยมีจิตสำนึกต่อปัญหาผู้บริหารต้องสร้างกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสามัคคี สัมพันธภาพมากขึ้นในชุมชน จะได้มีจิตอาสามากขึ้นทำให้ชุมชนมีความช่วยเหลือต่อปัญหาส่วนรวมและประโยชน์ร่วมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอดิสรธรณ์ ชัดสีใส (2551 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการจัดทำแผนการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญ การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของท้องถิ่นในปัจจุบัน การกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดพันธกิจ การกำหนดยุทธศาสตร์

การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อ การพัฒนา การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น

3. ปัจจัยด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา

ส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้มีความก้าวหน้ากับครัวเรือนที่อยู่ห่างไกลจากชุมชนจะได้เป็นการพัฒนาอย่างทั่วถึงและทันสมัย และมีการพัฒนาให้ข้อมูลแก่ประชาชนที่เข้าใจได้ง่ายผู้บริหารต้องนั้นให้ประชาชนสำนึกต่อทรัพยากรและจัดระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีความคุณค่าและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอดิสรณ์ ชัดสีใส (2551 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการจัดทำแผน การรวบรวมข้อมูล และปัญหาสำคัญ การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของท้องถิ่นในปัจจุบัน การกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดพันธกิจ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น

4. ปัจจัยจูงใจการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม

ให้ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เน้นให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญหรือความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ผู้บริหาร ต้องดำเนินโครงการตามมติเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมควรจัดกิจกรรมเพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับชุมชนเช่น กิจกรรมปรองดองสมานฉันท์ คืนความสุขให้กับประชาชน และต้องมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อของบประมาณในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนัยนา ปานศาสตร์ (2552 : ก) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ ปัจจัยด้านความคิดเห็น ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ภายใน ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ปัจจัยด้านความสะดวก และปัจจัยด้านแรงจูงใจ ภายนอก ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่สำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ด้านปัจจัยจูงใจ คือการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม และด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารต้องทบทวนบทบาทของตน ต้องมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ บริหารจัดการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างสะดวกและรวดเร็ว

1.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เกี่ยวกับกลไกภาครัฐทั้งในระบบนโยบายมาตรฐาน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกค่าย ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา มากขึ้น โดยการจัดประชุมประชาคมให้แสดงความคิดเห็นเมื่อมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง จัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัดโดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันประกวดราคาอย่างโปร่งใสและเที่ยงธรรม และแต่งตั้งตัวแทนประชาคมหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจรับงานจ้างและติดตามผลการปฏิบัติงานทุกๆ โครงการ

1.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ด้านประชาชนมีสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วม ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกค่าย ต้องสร้างกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ชุมชนจะได้มีโอกาสเกิดความสามัคคี มีความช่วยเหลือต่อปัญหาส่วนรวมและประโยชน์ร่วมในชุมชน

1.4 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ด้านนักพัฒนาและองค์กรพัฒนา ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย ต้องส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้ชุมชนได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึง สร้างจิตสำนึกต่อประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีความคุ้มค่าและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

1.5 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ด้านปัจจัยจูงใจ คือการได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค่าย ต้องดำเนินโครงการตามมติเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุม เน้นให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญหรือความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ควรจัดกิจกรรมเพื่อประสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับชุมชน เช่น กิจกรรมประกวดงามานฉันทิ์ คืนความสุขให้กับประชาชน และต้องมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อของบประมาณในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพ

เอกสารอ้างอิง

ณัฐวุฒิ ธารปั้นแก้ว. (2555). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาม่อง อำเภอกุศุดาบก จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นัยนา ปานศาสตร์. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น** : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช. (2550). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา.

สุดาวรรณ มีบัว. (2547). **การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมจิตร์ ศรีแสนยง. (2553). **การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของประชาชนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สมศักดิ์ น้อยนคร. (2551). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิษฐ์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารและพัฒนประชาคมเมืองและชนบทอุดรดิษฐ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.

อัญชลี เฉลยรัตน์. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำกรอบแผนพัฒนาตำบล** กรณีศึกษา : ตำบลวัดยม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

อดิสรณ์ ชัดสีไล. (2551). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรุณภมร,พ.จ.อ. (2547). **ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล** : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากุ่ม อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งค้าย. (2557). **แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2555 - 2557**. ตรีง : สำนักปลัด.

Cronbach, L. J. (1990) . *Essentials of Psychology Testing*. New York : Harper and Row.

Likert, Rensis. (1961). *New Pattern of Management*. New York : McGraw-Hill Book, Co.